

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 45 hallituksen esityksestä laeiksi työntekijäin eläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien sekä tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Eduskunta on 17 päivänä marraskuuta 1993 lähettänyt sosiaali- ja terveystieteiden valtiokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 282 laeiksi työntekijäin eläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien sekä tapaturmavakuutuslain muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valtiokunnassa olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Katriina Alaviuhkola sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan puolesta, hallitusneuvos Esa Lonka työministeriöstä, osastopäällikkö Pentti Koivistoinen Eläketurvakeskuksesta, toimitusjohtaja Tapani Miettinen Tapaturmavakuutuslaitosten Liitosta, asiamies Johan Åström Teollisuuden ja Työntekijöiden Keskusliitosta, sosiaalipoliittinen asiamies Markku Koponen Liiketyöntekijöiden Keskusliitosta, ympäristösihteeri Markku Wallin Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä ja sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan puolesta, asiamies Veikko Simpanen Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:sta.

Esityksessä ehdotetaan, että lakisääteisen työeläketurvan ja tapaturmavakuutuslain soveltamisalaa yhdenmukaistetaan niissä tapauksissa, joissa työ tehdään ulkomailla. Ehdotuksen mukaan työeläketurva olisi järjestettävä Suomesta ulkomaille työhön lähetetyillä työntekijäillä aina vähintään kahden vuoden ajaksi. Eläkepalkka ulkomaan työstä määräytyisi pääsääntö-

oisesti sen palkan mukaan, mitä vastaavasta työstä olisi Suomessa maksettava. Tämä koskisi sekä pakollista että vapaaehtoista vakuuttamista. Tapaturmavakuutuksen soveltamisalasta säädettäisiin samaan tapaan kuin työeläketurvan osalta niissä tapauksissa, joissa työntekijä lähetetään työsuhteen edelleen jatkuessa työntekijän kanssa samaan yritykseen kuuluvaa yrityksen työhön ulkomaille edellyttäen, että työskentely on tilapäistä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta.

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta pitää tärkeänä, että ulkomaille lähtevä työntekijä tietää eläkeoikeutensa. Tästä syystä annettaessa tieto työntekijälle olisi kiinnitettävä työntekijän huomiota myös siihen, että hän voi työntekijäin eläkelain 10 a §:n mukaan tarkistuttaa päätöksen oikeellisuuden eläkkeeseen oikeuttavan palveluajan ja eläkkeen perusteena olevan palkan osalta ja tarvittaessa myös hakea muutosta päätökseen.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valtiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valtiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinnari, varapuheenjohtaja Taina ja jäsenet U. Anttila,

Antvuori, Kemppainen, Kuittinen, Nordman, O. Ojala, Puhakka ja Stenius-Kaukonen sekä varajäsenet Koistinen ja Takala.

Vastalause

Hallituksen esitys saattaa johtaa työntekijän kannalta virheelliseen ratkaisuun, jos ulkomaan työstä eläkkeen perusteena olevana työansiona pidetään sitä palkkaa, mitä vastaavasta työstä Suomessa olisi maksettava, tai palkkaa, jonka muutoin voidaan katsoa vastaavan sanottua työtä. Suomessa ei yksinkertaisesti aina ole vastaavaa työtä. Ulkomaille lähetetyn työntekijän eläkkeen perusteena olevaksi palkaksi pitäisi käsityksemme mukaan katsoa ne ansiot, jotka Suomessa olisivat ennakonpidätyksen alaista palkkaa. Tämän vuoksi TEL:n 7 §:n 5 momenttia, LEL:n 6 §:n 1 momenttia ja TaEL:n 7 §:n 1 momenttia tulisi korjata.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hyväksyttäisiin muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi ensimmäisen lakiehdotuksen 7 §, toisen lakiehdotuksen 6 § ja kolmannen lakiehdotuksen 7 § näin kuuluvina:

1.

7 §

Tässä pykälässä tarkoitettu työansio määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin veron ennakkoa pidätettäessä, kuitenkin niin, ettei työsuhteen päättyessä maksettavaa vuosiloman korvausta oteta huomioon. (Poist.) Jos työn korvaus on sovittu osaksi tai kokonaan hyvitetäväksi yleisöltä tulevilla palvelurahoilla tai vapaaehtoisilla lahjoilla, niistä saatua tuloa pidetään tässä pykälässä tarkoitettuna työansiona. Kunkin kalenterivuoden työansioista vähenne-

tään tätä pykälää sovellettaessa määrä, joka vastaa sanotulle kalenterivuodelle vahvistettua 12 b §:ssä tarkoitettua työntekijäin eläkemaksuprosenttia.

2.

6 §

Palkka, josta vakuutusmaksu on suoritettava, määräytyy samojen perusteiden mukaan, joita sovelletaan veron ennakkoa pidätettäessä. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on kuitenkin valta erityisestä syystä määrätä, että jollakin työalalla voidaan soveltaa muitakin määräämisperusteita. (Poist.)

3.

7 §

Työnantaja on velvollinen suorittamaan vakuutusmaksun, joka lasketaan hänen tämän lain piiriin kuuluvasta työstä maksamistaan palkoista soveltamalla sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain eläkekassan esityksestä vahvistamaa vakuutusmaksuprosenttia. Tällöin palkka, josta vakuutusmaksu on suoritettava, määräytyy samojen perusteiden mukaan, joita sovelletaan veron ennakkoa pidätettäessä. (Poist.) Vakuutusmaksuprosentti voidaan vahvistaa pienemmäksi niiden työntekijöiden palkoista, jotka kysymyksessä olevan kalenterivuoden päättyessä ovat 24 vuotta nuorempia.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 1993

Marjatta Stenius-Kaukonen

Outi Ojala

Jouko Skinnari